

4. Opus Dei – žgoča téma

Ustanovitelj Opus Dei – življenjepis sv. Jožefmarija Escrivája.

18. Apr. 2020

↗ Nazaj na kazalo

Kar se je zgodilo v Barceloni, niso bili osamljeni dogodki. Kaj kmalu so se napadi na Delo zaostрили in začeli odmevati po drugih mestih.

Jožefmarija je z veliko mero dobre vere opravičeval namere njihovih snovalcev. Toda – ali je bilo mogoče

zanikati dejstva in besede, ki jih je izrekel pater Carrillo de Albornoz in ki so jih nato raztrobili še drugi? Ustanovitelj se je pogovoril z nekaterimi redovniki oziroma jim pisal v upanju, da bodo svoje ravnanje popravili. Eden od teh je bil pater Ángel Basterra SJ, s katerim je gojil prijateljske stike v času republike in ki je bil sedaj med tistimi, ki so širili obtožbe po Bilbau. V izogib novim polemikam mu je v pismu naznanil cerkvenopravno odobritev Dela s ciljem, da bi prejemnik razmislil o žalostnem pohujšanju, ki so ga ob tako neobičajni priložnosti povzročali nekateri izmed njegovih sobratov:

Zgolj dvoje bi želel povedati, mu piše: da se govori brez poznavanja dejstev in da iz mojih ust nikoli ni prišlo nič drugega, kakor le besede, ne spoštovanja, temveč ljubezni do blagoslovljene in preljube Družbe Jezusove. In sedaj, ko mi ravnanje

nekaterih patrov povzroča toliko
trpljenja, počasi prebiram
Ribadeneyrovo Življenje sv. Ignacija
ter čutim še večjo ljubezen in
spoštovanje, če je to mogoče, do
Družbe in do njenega preslavnega
ustanovitelja, in v zgled mi je trdnost,
s katero so Ignacij in njegovi prvi
bratje trpeli preganjanja,
obrekovanja ter nerazumevanje s
strani zglednih redovnikov.

Luč bo vse razsvetlila. Za tisti
trenutek imam že pripravljeno ne
odpuščanje teh žalitev, temveč
ljubezen in pozabljenje.

Poleg tega vam imam veselje
sporočiti, da je bilo Delo
cerkvenopravno odobreno dne 19.
marca, na praznik mojega očeta in
gospoda sv. Jožefa.

Iz ljubezni, dragi moj pater, iz
ljubezni do Cerkve – zaradi
žalostnega pohujšanja, ki ga gledajo
mnoge duše, zaradi pravičnosti in

zaradi spomina na tiste grenke dni, ki so jih morali prestati prvi člani te predrage Družbe Jezusove – vas prosim, da s svojo molitvijo in s svojim vplivom ter spominjajoč se mnogih lepih besed, ki ste jih vi izrekli o naši dejavnosti, preden so vam na uho prišla obrekovanja, storite, kar je v vaši moči, da se konča žalostna gonja – ki se izvaja vsepovsod in na vse mogoče načine, celo s prižnice –, od katere ima korist edinole sovražnik vseh duš. Narobe sem rekel: mi čutimo notranje veselje, ki je tako nadnaravno, da bomo rade volje trpeli za Jezusa in za služenje Cerkvi – samo to je naša poklicanost –, in iz naše hiše ne bo nikdar prišla niti ena sama beseda kritike zoper tiste patre, ki so orodja Boga, ki hoče s svojim Delom ravnati po božje, tako kot je običajno ravnal z vsemi novimi ustanovami.

Prosimo za tega grešnika, ki vas ima in vas bo vedno imel rad. Vam vdani

Jožefmarija.^[1]

Na žalost je zmeda že prekoračila ozki krog Marijinih kongregacij in se razširila med verniki tudi po cerkvah in samostanih.^[2] V negotovosti je šel marsikdo iskat pojasnil in nasvetov v samostan Montserrat, nedaleč od Barcelone, katerega stališče je v katalonskem duhovnem življenju uživalo velik ugled. Tako zelo je bila potrebna jasnost v tej zmešnjavi, da je moral pater Aurelio María Escarré, montseraški opat koadjutor, zaprositi madridskega škofa za uradno mnenje, da bi mogel presoditi, kako naj ravna pri usmerjanju tako številnih vesti, vznemirjenih spričo nasprotujočih si glasov. Z nekoliko omiljenim izrazom je vprašanje označil kot »skrajno žgočo temo«.

Nekaj dni poprej, 27. aprila, je prejel opatovski blagoslov od pamplonskega škofa in z njim se je posvetoval o Opus Dei. Gospod

Marcelino Olaechea mu je dejal, naj piše v Madrid, saj je bil v tisti škofiji inkardiniran ustanovitelj. In tule je njegova prošnja gospodu Leopoldu:

»Sedaj pa bi vas želel prositi za uslugo:

Zaradi skrajno žgoče teme, zadeve 'Opus Dei', ustanove dr. Escrivája, duhovnika iz vaše škofije, in ker so nas številni ljudje z različnimi in nasprotujočimi si cilji povprašali o tej zadevi – še zlasti v spovednici – ter da bi vedeli, na kaj naj se opiramo pri našem vodenju, bi želeli prejeti jasna in zanesljiva navodila. Kot nam je sporočil gospod pamplonski škof, ko je bil pri nas, se vi osebno ukvarjate s to zadevo, ker izhaja iz vaše škofije, zato se na podlagi potrebe obračam na vas s tem povpraševanjem ter zaupam, da boste dobrohotno ustregli moji prošnji.«^[3]

Sredi vsega tega razburjenja so trije pripadniki Marijine kongregacije zaprosili za sprejem v Opus Dei: Laureano López Rodó januarja 1941, Juan Bautista Torelló v mesecu marcu in Jorge Brosa aprila istega leta. Laureano je pisno zaprosil za izpis iz kongregacije, ne da bi čakal na izključitev. Pozneje je njegovo družino obiskal pater Vergés.^[4]—

Zelo je moral ob izključitvi iz kongregacije trpeti Juan Bautista, ki je imel dva brata jezuita, sestro redovnico in ovdovelo mater. Da bi lahko gmotno vzdrževal svoj dom, je v času študija delal kot učitelj matematike na neki jezuitski šoli. Ko je bil izključen, je delovno mesto izgubil.^[5]—

Alfonso Balcells, na čigar ime je bilo najeto stanovanje, je bil obdolžen kot neposredno odgovoren za dejavnosti, ki so se odvijale v centru Palau. Kot pripoveduje njegov brat Santiago,

patru Vergésu nikakor ni šlo v račun, da bi lahko bila najemna pogodba pisana na njegovo ime, on pa ne bi bil član Dela. Toda tako je bilo.

Tisti redovniki so, misleč, da je treba pokončati, kar so šteli za resno nevarnost, v igro vpletli civilno oblast in nekega lepega dne je Alfonso prejel poziv, naj se zgласi pri guvernerju Barcelone, ki se je pisal Antonio Correa Veglison. Sprejel ga je rekoč, da bi želel vedeti, kakšne dejavnosti potekajo v stanovanju na Ulici Balmes. Zaman bi bilo karkoli skrivati. O vsem je bil popolnoma obveščen. Dobro je poznal patre Družbe Jezusove in vedel, da je Delo »sekta iluminatov ali nekaj podobnega«. In če to ne bo razjasnjeno, naj bi vsi skupaj končali v zaporu.^[6] Alfonsov zagovor in pojasnila so guvernerja napol prepričali, vseeno pa je še naprej oprezal, če bi se v Barceloni slučajno pojavil Jožefmarija Escrivá.^[7]

V tistem povojnem času, ko so se verska prepričanja nejasno in nevarno prepletala z uveljavljanjem civilnih svoboščin, je bil Alfonso Balcells spričo zmešnjave še enkrat prizadet. Maja 1941 mu je dr. Torrent, njegov kolega s fakultete, sporočil, da potekajo ukrepi, ki naj bi mu preprečili dostop do mesta dežurnega zdravnika v Klinični bolnišnici, za katero je bil objavljen razpis. Razlog: pripada krivoverski sekti. Brez potrebe po nadaljnjem poizvedovanju se je Alfonso odpravil na škofijo. Prijazno ga je sprejel gospod Miguel de los Santos ter mu nasvetoval, naj piše gospodu Leopoldu in mu podrobno razloži, kaj se je zgodilo.^[8]—

Dne 2. 6. 1941 je prejel odgovor madridskega škofa, ki mu je v nekaj kratkih vrsticah sporočal: »Bog, n. G., vam bo za vse povrnil. Prenašajte to za Njega in za Njegov Opus, vse z veliko ljubezni in odpuščanja. Že

delamo na tem, da se ta krivica ne bi nadaljevala. Pisal sem tudi temu gospodu škofu. Verjamem, da se bo nevihta kmalu plegla.«^[9]

(Alfonso je za sprejem v Opus Dei zaprosil šele januarja 1943, potem ko je zaključil postdoktorski študij v Nemčiji.)^[10]

* * *

Stanje se ni izboljšalo. Nasprotno, še bolj se je zapletalo. O tem je Jožefmarija spregovoril 2. maja 1941 v pismu svojemu škofu: ***V duši me boli nadvse bridek položaj tistih mojih katalonskih otrok, ki traja že predolgo. Te vrstice pišem zato, ker svojemu gospodu škofu ne znam ničesar zamolčati in čutim potrebo, da vam sinovsko razkrijem srce.***^[11]

Ustanovitelj je bil zaradi usode svojih sinov kot na trnih. Čutil je očetovsko nujo, da jih potolaži. Če bi se pojavil

v Barceloni, bi zagotovo tvegala aretacijo, toda nevarnost zapora mu je pretila tudi v Madridu. (Vzrok teh anonimnih prijav ni dobro znan. Kot bomo videli, je šlo za ovadbe pri politični oblasti – lažne, seveda, a zaradi tega nič manj nevarne. To so bili meseci, ko ga je generalni vikar Casimiro Morcillo resno svaril: »José María, pazi, saj te vsak trenutek lahko zaprejo.«)^[12]

Jožefmarija je moral odpotovati v Barcelono, da bi videl svoje ljudi in se pogovoril s škofom. V dogovoru z gospodom Leopoldom si je zastavil načrt za ublažitev razmer, ki so bile vsak dan slabše. (Sredi maja je iskal primeren trenutek za pot v Barcelono, saj je 19. tega meseca pisal Sebastiánú Ciracu: ***Možno je, da se prav kmalu vidiva.***^[13] Gospod Sebastián, zagovornik Dela v tej resni situaciji, je bil tisti kanonik iz Cuence, ki je leta 1934 poskrbel za tisk *Duhovnih premišljevanj*.)

Kot prvo je ustanovitelj svojim naročil, naj v centru Palau ne izvajajo zunanjih apostolskih dejavnosti, in dokler ne prejmejo drugačnega ukaza, naj bodo prekinjeni stiki s študenti, izmed katerih bi Gospod lahko koga poklical v Opus Dei.^[14] Vendar ta previdnostni ukrep ni obrodil opaznih sadov. Treba je bilo iti do izvira, ki ni bil nihče drug kot pater Carrillo de Albornoz. V ta namen je Jožefmarija sestavil pismo, ki ga je gospod Leopoldo pregledal in v njem popravil dve ali tri besede, pri katerih je ustanovitelja premagala njegova ponižnost. Ton pisma – uglajen, zahteven in nadnaraven – je velikodušno vabil k premirju na osnovi predhodnega razmisleka. Tule je ključni del besedila:

Madrid, 20. maj 1941

Sp. p. Ángel Carrillo de Albornoz

MADRID

Nadvse cenjeni v Gospodu! Pošiljam vam te vrstice, polne prisrčnosti in iskrene naklonjenosti, da bi vas seznanil s tem, da vam enoglasno pripisujejo kampanjo obrekovanja zoper brata, ki vam to piše, in zoper njegovo ubogo duhovniško delo, odobreno s strani svete Cerkve. [...]

V tej kampanji obrekovanja se uporabljajo metode, ki se jih običajen kristjan ne more posluževati. Dokler je šlo za mojo ubogo osebo, ki si zares zasluži vsakovrstnih žalitev, sem molčal [...]. Vendar menim, da vam imam pred Bogom, našim Gospodom, tudi dolžnost povedati, da so na ta način ranjeni ljudje, ki nimajo z menoj nikakršne zveze.

Nato ga povabi k razmisleku o »Božjem delu«:

Zelo različni viri mi zagotavljajo, da vi ne boste odnehali, dokler ne uničite OPUS DEI. K temu dodajam zgolj besede iz Apostolskih del: Si ex

hominibus est consilium hoc aut opus, dissolvetur; si vero ex Deo est, non poteritis dissolvere illud ne forte et Deo repugnare inveniamini.

(Gre za trezne in prepričljive Gamalielove besede pred vélikim zborom, ko so Judje prijeli apostole zaradi oznanjevanja v imenu vstalega Jezusa: »Izpustite jih, zakaj če sta njihov načrt in njihovo početje od ljudi, bosta propadla; če pa izhajata od Boga, jih ne boste mogli uničiti, temveč se boste znašli v boju proti Bogu.«)

Pater Carrillo, nekoč se bo vse razjasnilo in prepričan sem, da bova dobra prijatelja. Sam gojim do vas le bratsko simpatijo in pozabo vsega, kar bi moglo skaliti to naklonjenost.

Dotlej pa vedite, da iz naših ust ne bo nikdar prišla niti ena sama beseda zoper tiste, ki nas tako besno preganjajo, in z božjo pomočjo bomo vselej pripravljeni, kolikor bi bilo

potrebno, veselo trpeti za Jezusa Kristusa in za služenje naši Materi, sveti Cerkvi (to je naša poklicanost).

Služabnik in vam vdani brat v Kristusu,

J. M. Escrivá, duhovnik.[15]

Z občutkom za hierarhijo, šlo pa je tudi za plemenito potezo, je napisal nekaj vrstic patru Danielu Ruizu, predstojniku rezidence na Ulici Zorrilla, kjer je stanoval pater Carrillo de Albornoz:

Z vsem spoštovanjem se obračam na vas, mu je dejal, s prošnjo, da preberete priloženo pismo in ga, če se vam zdi primerno, izročite cenjenemu patru Carrillu.[16]

Srčno je upal, da se bo stvar razjasnila. Naslednji dan, 21. maja, je po telefonu poklical na nunciaturo, da bi monsinjorju Cicognaniju sporočil, da namerava iti v

Barcelono. »Pojdite tja pod drugim imenom,« ga je posvaril nuncij, misleč na ukrepe, ki jih je izdal guverner.^[17] V Madrid se je nameraval vrniti 23. maja in je monsinjorja prosil, da bi se lahko po povratku za nekaj minut srečal z njim. Tako se je Jožefmarija za soboto, štiriindvajsetega, dogovoril za sestanek na nunciaturi.

Čez nekaj ur je z letalom odpotoval proti Barceloni, z vozovnico na ime José María Balaguer. Iz previdnosti je prenočil pri gospodu Sebastiánu Ciracu. Nato je šel na škofijo, da bi o novostih poročal monsinjorju Díazu Gómari, sam pa se seznanil s tamkajšnjo situacijo. Zatem je na domu gospoda Sebastiána sklical svoje sinove. Sedli so za mizo v jedilnici in oče je imel zanje enega tistih izobraževalnih govorov, ki so duše še dolgo časa navdajali z gorečnostjo. Položaj zares ni bil rožnat, ampak mi, jim je govoril, **ker**

smo božji otroci, moramo biti vedno veseli. Tudi če nam razbijejo glavo? Da, tudi če bi morali hoditi naokrog z razbito glavo, kajti to bi bilo znamenje, da naš Oče Bog pač hoče, da imamo glavo razbito.^[18]

Potem ko se je z vsemi, z vsakim posebej, pogovoril, se je vrnil v Madrid.

V soboto opoldne se je oglasil na nunciatu. Pri gospodu nunciju, mu je povedal vratar, je bil v tistem trenutku ravno jezuitski provincial. (Nemudoma se je pojavil msgr. Cicognani, ki je obiskovalca odvedel v drug salon, da bi tam počakal. ***Prav nič mi ne bi bilo nadležno tisto srečanje***, je sam pri sebi razmišljal Jožefmarija, ***saj niti v moji glavi niti v mojem srcu ni ničesar proti dragi Družbi Jezusovi.***)^[19]

Nuncij je bil željan izvedeti več o Delu. Jožefmarija mu je podal obsežen odgovor o njegovi naravi in

posebnem poslanstvu: služenje
Cerkvi in posvečevanje sredi sveta.
Podrobno mu je opisal značilnosti
njegove duhovnosti in podvrženosti
krajavnemu škofu ter mu za
nameček pridal še obilo podatkov iz
lastnega življenja za vsak slučaj, če si
o tem ne bi upal povprašati.

Nato ga je seznanil z dejstvi: Je
gospod nuncij videl anonimne letake,
ki so se razdeljevali po Barceloni? Ne,
ni jih videl. In Jožefmarija mu je
moral o tem spregovoriti. Prav tako
msgr. Cicognani ni poznal
statutarnih dokumentov Dela. Iz
njegovega pogleda je presevala želja,
da bi si jih ogledal. Ustanovitelj je
obljubil, da mu jih pošlje.

Odsloví me zelo prijazno. Name je
napravil zelo dober vtis, se glasi
zabeležka, ki jo je o razgovoru
napravil duhovnik.^[20]—

(Medtem ko je gospod nuncij
pretehtaval podatke in dejstva, se mu

je polagoma začela jasni predstava o dejanski situaciji. Ob naslednjem obisku, 10. junija, ko mu je ustanovitelj prišel izročit izvod *Codexa Opus Dei*, je pogovor postal zaupnejši. Jožefmarija mu je imel priložnost razložiti, kako so se člani Dela odzivali na obrekovanja in žalitve, ter mu predstaviti način, kako so živeli skupno ponižnost v služenju Cerkvi.

Davi sem zaprosil za sestanek pri g. nunciju in me je povabil, naj pridem ob enih, piše gospodu Leopoldu. Bil je nadvse prijazen. Imam še boljši vtis kakor prejšnjikrat. Našo pot popolnoma razume.[21]

Na uho monsinjorja Cicognanija je prihajalo vse več novic o tej gonji. Pri njegovih pogovorih s škofi je to postala aktualna tema. Nunciju, ki prerekanj prav nič ni maral, se je vse to zdelo neopravičljivo, in to še toliko bolj, ker je šlo za klerike. S tem se je

sreča začela obračati in vse je kazalo na uresničenje tistega izreka, da bodo v nunciature prišli neovirano. Sredi junija 1941 je pamplonski škof, ki je malo prej govoril z monsinjorjem Cicognanijem, v pismu dejal: »Gospod nuncij je na Jožefmarijevi strani.«)^[22]_____

Tačas so se upi, položeni v možnost, da pater Carrillo de Albornoz svoje izjave prekliče, sesuli kakor hišica iz kart. Odgovor patra Daniela Ruiza je obetal nove zaplete:

»Madrid, 23. maj 1941

G. José M. Escrivá, duhovnik

Nadvse cenjeni v Kristusu!

Ob povratku iz Barcelone sem prejel vaše pismo z dne 20. maja skupaj s priloženim pismom za p. Ángela Carrilla de Albornoz. Glede na to, da ste odločitev o tem, ali omenjeno sporočilo zadržim ali ga izročim

naslovníku, prepustili meni, se mi zdi primerno, da se obrnem neposredno na vas in vam podam svoje mnenje o zadevi, ki je na prepihu. Kot predstojnik rezidence in direktor Kongregacije sv. Alojzija dobro vem, kaj misli in dela p. Carrillo de Albornoz, ki ravna v popolnem soglasju z menoj.

Skrajno me preseneča, ko tako naravno in prepričano trdite, da se je razbesnela nasilna kampanja proti vašemu Delu, ko pa je meni očitno ravno nasprotno: se pravi, da iz vaših vrst prihajajo konkretna dejanja s ciljem razvrednotiti in očrniti Družbo Jezusovo in še zlasti Marijine kongregacije. Človek pri tem posumi, da se nas poleg tega pravzaprav skuša očrniti tako, da se nas prikazuje kot nasprotnike vašega Dela, ne da bi to bili in ne da bi obstajal kakršenkoli dokaz.

Vem, da nikakor ne drži, da bi omenjeni p. Carrillo širil tovrstne kampanje. Takšna kampanja ne obstaja; pač pa obstaja (vendar tudi to ne na pobudo patra Carrilla) naravna reakcija v zakoniti obrambi, ne proti od Cerkve odobreni dejavnosti, temveč proti neplemenitemu ravnanju, ki se ga več članov te ustanove poslužuje z namenom razvrednotiti naše Marijine kongregacije in celó samo Družbo Jezusovo.«^[23]

Ni torej preostalo drugega kakor izigrati še zadnjo karto in se obrniti na provinciala. Preden pa se je Jožefmarija lotil takšnega podviga, mu je gospod Leopoldo nekoliko pripravil teren. Dne 29. maja sta se v škofijskem dvorcu sestala madridski škof in provincial, pater Carlos Gómez Martinho SJ. Temeljito sta se pogovorila in škof je nastopil iskreno ter odločno. Da pa ne bi ostalo zgolj pri besedah, ki jih odnese veter ali ki

bi lahko bile podvržene samovoljnemu tolmačenju kot nekaj, o čemer bi se zgolj govorilo, je gospod škof še isto popoldne provincialu poslal dolgo pismo. Zapis je bil neke vrste pregled vsega, kar sta obravnavala dopoldne tistega dne, s čimer je patru Gómezu Martinhu dal možnost, da argumente pretehta in da pismo pokaže tretjim osebam.

V njem se je prelat zgoščeno dotaknil vseh točk, ki so predstavljale žarišče tistih bridkih zapletov. Naj prepišemo nekatere stavke, ki kakor kovačevi udarci po nakovalu odsevajo silovitost misli gospoda Leopolda:

»Predragi pater provincial!

Skladno z vašimi željami in kot nadaljevanje najinega današnjega nadvse prijetnega pogovora vam pišem te vrstice v zvezi s *pobožno zvezo*, cerkvenopravno

vzpostavljeno^[24] pod nazivom ‘Opus Dei’, katere ustanovitelj je hvalevredni duhovnik g. José María Escrivá.

Zares je zelo žalostno, da se tako dobri in Bogu tako predani ljudje bojujejo – seveda iz gorečnosti in *arbitrantes se obsequium praestare Deo* – proti tej ustanovi, ki jo ne le jaz, ki sem jo odobril, marveč vsi škofje, za katere vem, da jo poznajo, nadvse cenimo [...].

Lahko vam zagotovim, da je, odkar se je rodil, *Opus* resnično *Dei* v vseh svojih dejavnostih in v vsakem koraku, ki ga stori; kajti edinole za služenje Bogu je bilo to Delo spočeto in samo za posvečevanje duš ter za apostolsko dejavnost se uporablja [...].

Člani Opus Dei zaradi svoje pripadnosti niso v nevarnosti, da bi pogubili svoje duše, niti nimajo nikakršne zveze ne s krivoverci, ne s

prostozidarji, ne z iluminati; vse to se govori ne samo tistim, za katere se misli, da so v Delu, temveč mnogim, ki nimajo z njim ničesar opraviti, in kar je še bolj boleče, tudi materam gojencev *Opusa* ali njegovih članov, in za ta namen se uporablja spovednica. Z vsem tem se ustvarjajo zares tragične družinske situacije.

Verjemite mi, pater, da takšne obdolžitve nimajo nikakršne osnove. Ni res, da gre za *tajno združenje*: ne samo, da je prišlo na svet z odobritvijo škofovske oblasti, ampak že odkar se je pred 13 leti rodilo, ne stori nobenega pomembnega koraka, ne da bi zaprosilo in pridobilo dovoljenje [...].

Zagotovo si ne zasluži, da ga napadajo dobri ljudje. Pa vendar ga napadajo. Človek bi moral osupniti in se razžalostiti, ko bi nas Gospod ne bil tako zelo navadil na ta pojav.

Koliko drugih zelo božjih ustanov je doletela enaka usoda! [...]

Dragi pater provincial, rotim vas, da mi iz ljubezni do Boga in do Cerkve pomagata napraviti konec tej nevihti, od katere ima korist samo sovražnik naših duš.

Če želite, da vam posebej pojasnim katero izmed tolikih obtožb, ki se širijo, mi povejte, in bom to storil z velikim veseljem. Za veliko uslugo Cerkvi štejem vse, kar morem storiti v podporo *Opus Dei*.

Blagoslavlja vas in se priporoča vaši molitvi, z ljubeznijo v Kristusu [...].«^[25]

Po teh pripravah se je Jožefmarija 31. maja srečal s patrom provincialom v jezuitskem kolegiju Areneros. Dve uri sta obravnavala različna vprašanja, še posebej tista v zvezi s poklici v *Opus Dei*, ki so prihajali izmed članov kongregacije.

Jožefmarija je o izidu razgovora poslal kratko sporočilo. V tistem pismu mu je dejal:

Mislim, da je konec, hvala Bogu in mojemu gospodu škofu, našemu očetu. Naj mu On poplača! Vztrajal sem pri tem, da svoje ravnanje popravijo, in obljubil mi je, da bo to storil.^[26]

S tem upanjem navdahnjen je pisal članom v centru Palau:

Videti je, da se stiska končuje. Hvalímo Boga in bodimo vselej pripravljeni na tisto, kar On hoče. In laetitia!^[27]

Álvaru del Portillu pa:

V tem mesecu presvetega Srca je treba prositi našega Gospoda, da bi bilo – če je takšna njegova Volja – sedaj konec preganjanj.^[28]

Iz Pamplone se je Jožefmarija odpravil v Valladolid, nekaj dni zatem pa v Valencijo. Njegovi razgovori s škofi v teh mestih so prinesli še dodaten udarec. Škofje so bili prepričani, da bo napad prišel še od kod drugod.^[29]_____

* * *

Naposled je montseraški opat koadjutor prejel težko pričakovani odgovor o »skrajno žgoči temi«. Čakati je moral dva tedna: »Hvala lepa za vaše pismo z dne 9. maja, ki sem ga prejel včeraj, 23. tega meseca. Ni mi jasno, zakaj se je tako zavleklo,« mu pravi škof, preden se loti zadeve. Zares se je zdelo, da se je v to zgodbo vmešal hudič in uganjal svoje vragolije. Jasno je bilo, da mu je bil začetek apostolskih dejavnosti Opus Dei v Barceloni resnično nadležen: »Vem za gonjo, ki se je v Barceloni razbesnela zoper *Opus Dei*. Jasno se vidi, kako gre to hudobcu v

nos. Žalostno pa je, da so Bogu tako predane osebe orodje zla,« je nadaljeval gospod Leopoldo.

Opat se je lahko pomiril. Opus Dei ni bil zaletav podvig pod pokroviteljstvom nekakšnih krivovercev, temveč je imel cerkveno odobritev in blagoslov. Torej ni šlo za bitje brez veljavnih dokumentov, kar mu je potrdil gospod Leopoldo, »kajti od svoje ustanovitve leta 1928 je Opus tako zelo predan Cerkvi, da škofijski ordinarij, se pravi bodisi moj generalni vikar bodisi jaz, pozna, in kadar je potrebno, usmerjava vse njegove korake; tako da vsak njegov glas, odkar je prvič zavekal, pa vse do sedanjega stokanja, odmeva v naših ušesih in ... v našem srcu. Kajti, verjemite mi, cenjeni pater opat, da je *Opus* resnično *Dei*, od svoje prve zamisli dalje ter v vseh svojih korakih in dejavnostih.

Dr. Escrivá je zgleden duhovnik, od Boga izbran za posvečevanje mnogih duš [...]. Skratka, jaz nimam ničesar oporekati temu *Opusu*, ki je, ponavljam, resnično *Dei*. Pa vendar so danes dobri ljudje tisti, ki ga napadajo. Morali bi osupniti, če nas Gospod ne bi navadil na to, da prav isti pojav vidimo tudi v drugih, zelo njegovih delih.«^[30]

Branje tega pisma (datiranega s 24. majem 1941) je v opatu vzbudilo zdravo zanimanje za Opus Dei, ki je bil zanj velika novost. Pismo gospoda Leopolda ni bilo kratko, a se mu je vseeno zdelo preskopo. Obrzdal je svojo neučakanost in počakal, da je minilo nekaj dni, potem pa 15. junija znova vzel v roke pero. Tokrat je nanizal dolgo vrsto precej konkretnih vprašanj: Kje in kako je prišel Opus Dei na svet? Kateri so njegovi cilji? Zakaj nekateri pravijo, da je zavit v skrivnostnost in zapečaten s tajnostjo? Koliko resnice

je v »ikonoklastični usmerjenosti«, ki jo pripisujejo njegovim članom? Kako ti živijo? Kaj pa obtožba o sovraštvu do redovnih ustanov? ...

Gospod Leopoldo je bil pripravljen na vse te poizvedbe podati odgovor v obširnih in dovolj podrobnih odstavkih. Pismo načne z dobrodušno nagajivostjo:

»Spoštovani pater opat, sinoči sem prejel vaše cenjeno pismo z dne 15. tega meseca in prav rad vam posvetim nekaj minutk, da odgovorim na vaša vprašanja.«

Najprej se loti »izvora Opus Dei« in nato stran za stranjo obravnava opatova vprašanja ter pismo sklene s temi vrsticami:

»Občudovanja vreden pa je duh, s katerim člani *Opusa* prenašajo to silno stisko. Poznam njihova pisma, kajti *Opus Dei* mi pokaže vse. Občudujem in v zgled mi je sveto veselje, s katerim trpijo za svojo

poklicanost, ki jo vihar nasprotovanja le še bolj utrjuje v njihovih dušah. V njih ni niti ene same pritožbe ali hudoželjne besede zoper redovnike, ki jih tako kruto preganjajo. Svojo največjo tolažbo vidijo v tem, da smo škofje vseh škofij, v katerih imajo svoje hiše, na njihovi strani, da jih spodbujamo in branimo. Bog bo poplačal tistim, ki so, *arbitrantes se obsequium praestare Deo*, sprožili to vojno, *Opus Dei* pa si želi samo to, da se v njem uresničijo dobrine, zaradi katerih je Gospod to stisko dopustil. Tako se bo tudi zgodilo.

Menim, spoštovani pater, da sem odgovoril na vsa vprašanja v vašem zanimivem in cenjenem pismu. Če od mene želite še kaj, mi to brez zadržkov povejte. In oprostite mi, da sem se tako razpisal; v prihodnje bom skušal biti bolj jedrnat.«^[31]

↗ Naslednje poglavje

.....

[1] Pismo iz Madrida, EF-410430-4. O prejšnjih stikih ustanovitelja s patrom Ángelom Basterro: prim. *Zapiski*, št. 1319, 28. 2. 1936; št. 1326, 25. 3. 1936; št. 1330, 18. 4. 1936; št. 1519, 31. 1. 1938 in št. 1520, 1. 2. 1938.

[2] Morda lahko preprosta anekdota oriše vzdušje, ki je v tistih dneh vladalo v cerkvenih in samostanskih krogih. Pripoveduje jo Laureano López Rodó, v njej pa nastopa neki duhovnik, gospod Pascual Galindo, prijatelj Joséja Maríe Albarede, tisti, ki jim je leta 1937 v Madrid poslal naslove vodičev za prehod čez Pireneje.

»Spominjam se, da je g. Pascual Galindo, duhovnik in očetov prijatelj, nekoč prišel v Barcelono in se srečal

z nami v centru Palau. Na vsak način je hotel, naj gremo naslednji dan k sveti maši, ki naj bi jo on daroval v neki šoli redovnic, ki je stala na križišču ulice Diagonal z ulico Rambla de Cataluña. Šli smo k maši in prejeli obhajilo (kar je bilo v tistem času precej redko). Na predstojnico in še na kakšno tam navzočo redovnico je to napravilo velik 'vtis' in povabila nas je na zajtrk skupaj z g. Pascualom Galindom. Med zajtrkom je g. Pascual kar na lepem dejal predstojnici: 'To so tisti krivoverci, za katerih spreobrnitev ste me vi prosili, naj darujem mašo.' Uboga redovnica bi skoraj omedlela. Pripravili so jo bili do tega, da je verjela, da smo ogromna legija resničnih krivovercev, potem pa je ugotovila, da gre le za skupinico navadnih študentov, ki pobožno hodijo k maši in prejemajo obhajilo« (Laureano López Rodó, RHF, T-04696, str. 5).

[3] Pismo montseraškega opata koadjutorja Aurelia Maríe Escarréja monsinjorju Leopoldu Eiju y Garayu, 9. 5. 1941. V arhivu samostana Montserrat je shranjena korespondenca, ki sta jo med seboj imela opat Aurelio María Escarré in msgr. Leopoldo Eijo y Garay: tako prejeti izvirniki kot tudi kopije poslanih pisem razen opatovega pisma gospodu Leopoldu z dne 3. 11. 1941, katerega izvirnik je shranjen v: RHF, D-03545-5.

[4] O teh dogodkih: Juan Bautista Torelló Barenys, *Sum.* 5196; Laureano López Rodó, RHF, T-04696, str. 7; Santiago Balcells Gorina, RHF, T-07025, str. 10.

[5] Prim. Juan Bautista Torelló Barenys, *Sum.* 5195.

[6] Prim. Alfonso Balcells Gorina, RHF, T-00158, str. 8; Laureano López Rodó, RHF, T-04696, str. 4. Oče je 24. julija 1941, pripoveduje José Luis Múzquiz

de Miguel, »po telefonskem sestanku, na katerem so nam povedali, da je barcelonski guverner na osnovi tega, kar mu je povedal pater Vergés, hotel s silo ukrepati proti nekaterim izmed naših, naročil, da naj takoj zmolimo en očenaš za tega patra« (prim. RHF, D-15406).

[7] Prim. *Pismo* 29. 12. 1947/14. 2. 1966, št. 35; Álvaro del Portillo, *Sum.* 419; Juan Bautista Torelló Barenys, *Sum.* 5195; Rafael Escolá Gil, RHF, T-04837, str. 9–11.

Barcelonskega guvernerja Correo Veglisona omenja montseraški opat koadjutor Aurelio María Escarré Jané OSB, ko 1. septembra piše škofu Leopoldu Eiju y Garayu:

»Lahko pa jasno presodim, potem ko sem poizvedel pri različnih in zelo zanesljivih virih, o tem, kar govori in dela gospod guverner. Zagotovo je pobožen človek in zato štejem njegove namene za dobre; vendar v

tej zadevi nastopa zelo strastno, izrekel se je s pretirano lahkoto in ravna zmotno, ko bolj verjame patru Vergésu kot pa cerkveni hierarhiji. Povsem prevzet je od tega, kar mu je omenjeni pater, ki je glavni snovalec preganjanja v Barceloni, povedal zoper Opus Dei; zato ni čudno, da verjame vsej tej legendi o skrivnostnosti, pretvarjanju in tajni združbi. Če ga ne bi usmerjal pater Vergés, bi imel na razpolago obilo tehničnih informacij ter bi privzel vedro in pravično držo, kar je tudi njegova dolžnost« (RHF, D-03545-4).

Dva meseca pozneje to ponovno poudari, vendar opozori tudi na spremembo v guvernerjevem stališču do Dela:

»Najbrž ste že izvedeli za spremembo guvernerjevega mnenja glede Opusa, kar je predvsem zasluga obeh pisem, ki ste mi jih prijazno poslali in ki mu jih je neki strežnik

izročil, zato da bi bil bolje obveščen. Naj bo jasno tudi to, da če je ukrepal proti Opusu, je bilo to zaradi vpliva patra Vergésa SJ« (Pismo, 3. 11. 1941, RHF, D-03545-5).

[8] Prim. Alfonso Balcells Gorina, RHF, T-00158, str. 8.

[9] Pismo monsinjorja Leopolda Eija y Garaya Alfonsu Balcellsu Gorini, 2. 6. 1941, RHF, D-30007.

[10] Prim. Alfonso Balcells Gorina, RHF, T-00158, str. 9.

[11] Pismo iz Madrida msgr. Leopoldu Eiju y Garayu, EF-410502-1.

[12] *Pismo 29. 12. 1947/14. 12. 1966*, št. 50.

[13] Pismo iz Madrida Sebastiánu Ciracu Estopañánu, EF-410519-1.

[14] V enem izmed pisem Rafaelu Termesu Carreróju, direktorju centra Palau, mu je dejal: ***Sedaj se ne***

***ukvarjajte s prozelitizmom:
pustite, naj deluje Bog. Po drugi
strani pa rastite navznoter, z vsak
dan večjo ljubeznijo do svete
rimske Cerkve*** (Pismo iz Madrida,
EF-410506-1).

[15] Pismo iz Madrida, EF-410520-1.

[16] Pismo iz Madrida, EF-410520-2.

[17] *Pismo 29. 12. 1947/14. 2. 1966, št.*
35.

[18] Laureano López Rodó, RHF,
T-04696, str. 6.

[19] Zapisek z dne 24. 5. 1941; RHF,
D-30006.

[20] *Prav tam.*

[21] Pismo iz Madrida škofu Leopoldu
Eiju y Garayu, EF-410610-1 (to pismo,
kot še druga zasebna pisma, je g.
Leopoldo osebno vrnil ustanovitelju).

[22] Pismo iz Pamplone Álaru del Portillu, EF-410619-2.

[23] Izvirnik v: RHF, D-30005, pismo p. Daniela Ruiza ustanovitelju, 23. 5. 1941.

[24] Kot je bilo že pojasnjeno, je bilo Delo v resnici odobreno kot *pobožna zveza*, ne pa vzpostavljeno.

[25] Pismo škofa Leopolda Eija y Garaya patru Carlosu Gómezu Martinhu SJ, toledskemu provincialu, 29. 5. 1941; prepis tega pisma, ki ga je g. Leopoldo izročil ustanovitelju, v: RHF, D-15287.

[26] Pismo iz Madrida škofu Leopoldu Eiju y Garayu, EF-410531-2.

[27] Pismo iz Pamplone Rafaelu Termesu Carreróju, EF-410601-2. *In laetitia* – v veselju.

[28] Pismo iz Pamplone članom Dela v Madridu, EF-410601-3.

[29] Prim. Pismo iz Madrida, EF-410613-1. Pamplonski škof ***pričakuje, da bo prišlo še kaj*** (prav tam); valencijski mu je dejal: ***Če pride tukaj do kakšnega trenja, sem vam povsem na razpolago. Imejte v mislih, da se bodo na tak ali drugačen način vrnili*** (prav tam). Škof v Valladolidu pa ***mi je rekel, da kljub vsemu ... estote parati*** [bodite pripravljeni] (Pismo iz Madrida škofu Leopoldu Eiju y Garayu, EF-410610-1).

[30] Pismo škofa Leopolda Eija y Garaya montseraškemu opatu koadjutorju Aureliu Maríi Escarréju Janéju OSB, 24. 5. 1941 (RHF, D-03545-2). Celotno besedilo v *Dodatku XIX*.

[31] Pismo škofa Leopolda Eija y Garaya montseraškemu opatu koadjutorju Aureliu Maríi Escarréju Janéju OSB, 21. 6. 1941 (RHF, D-03545-3). Celotno besedilo v

Dodatku XX. Dopisovanje med škofom in opatom se s tem še ni končalo. Prim. obsežno pismo gospoda Leopolda opatu Escarréju z dne 1. 9. 1941 in opatovo pismo škofu z dne 3. 11. 1941 (RHF, D-03545/4 in 5).

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/4-opus-dei-zgoca-tema/](https://opusdei.org/sl-si/article/4-opus-dei-zgoca-tema/) (11.
Feb. 2026)